

עין משפט
גזירה

צח:

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

מסורת הש"ס

לה א מ"י פיג חב"ל
שאלה ופקדון ה"ג
קמ"ט ע"ג כ"ט ע"ג ח"ת
פ"י ע"ג ע"ג ד'
לו ב ג מ"י ע"ג פיג ה'
לו ב ג מ"י ע"ג פיג ה'
פ"י ע"ג ע"ג ח"ת
פ"י ע"ג ע"ג ח"ת
לו ב ג מ"י ע"ג פיג ה'
קמ"ט ע"ג כ"ט ע"ג ח"ת
פ"י ע"ג ע"ג ד'
לו ב ג מ"י ע"ג פיג ה'
פ"י ע"ג ע"ג ח"ת

שבעת הסיק כמו פוגם כחובה ועד
פרק הכותב (ומכונת דף פ.) ועוד אור"ת
כ"י"ג וזכר חדא דהודאה וזכי פריך
מה שטענו לא הודה לו
כלומר למה ישבע ששטרה מהה היה
והיא אותה שמתחילת לו ולהשיב על
טענתו שאומר שאלה מהה ומשני
ע"י נגגול כיון דלריך לישבע על
אותה שמתה ששטרה מהה אוקמה
רנן אריך שבעה נמי עלה נגגול
דעוב לעשות ב' שבעות על פרה
אחת יותר מעל ב' פרות וזלזל היא
דהוכר הבית (ב"ב דף ע.) לזכר
לזוקמי כגון דליכא פרה אחת של
הודאה ולוקמה לזכר הודאה ומימי
ליה פסיר:

שאלה בבעלים שכרה של
בבעלים מהו.
אבל שכרה נבעלים וחזר ושכרה
של נבעלים פשיטא דשכירות
נדקיימא קיימא וא"ת דאמרינן לעיל
(דף לו:) דלתיא שכירות נבעלים
ומפקע שכירות של נבעלים אלמא
אין שניה מתחברת עם הראשונה
וי"ל דגזירת הכתוב הוא דככל היכא
דליכא בעלים או בראשונה או
בשניה פטור:

ה"ג בקונטרס בבעיא ש"ישיית
אמר"י בין דש"יכא במקצת
בפאן דש"יכא בבב"א אמר. ומימה
דאי"כ מאי בני נבעיא רביעית שכרה
נבעלים שאלה של נבעלים וחזר
ושכר מהו אי חזרה שכירות לדוכתה
או לא הא כיון דשאלה שנאמנע
לא חשיבא נבעלים היכי מיהדר
שכירות לדוכתה ליחשב נבעלי אחרי
שכר פסקו הבעלים בשאלה
שנאמנע אף זו סגרא כלל ואין לפרש
דבעיא רביעית אינה לפי את"ל
שאתנו אלל לפי מה שנאמר את"ל
דאמר"י כיון דשייכא במקצת כמאן
דשייכא ככולה דמי ומסקפא ליה כיון
דלא פסקו הבעלים הדרא לדוכתה
או דלמא לא הדרא לדוכתה דשאלה
מסקפא דהואיל דמתמת השאלה
אין שכירות האחרון יכול ליחשב
נבעלים דתרי שייכי לא אמרינן לא
הדרא נמי לדוכתה דאי"כ היה לו
גמ' לפרש את"ל דאמר ועוד דאי"כ

למה הוצרך לומר נבעיא ג' את"ל לא אמר כיון דאפי' אמר א"ש
הבעיא כי היכי דבעיא ד' חזרה לאת"ל דאמר [ב] ונראה כמו שהיה
כתוב בספרים נבעיא שלישיית ואת"ל דאמרינן כיון דשייכא במקצת
כמו ששייכא ככולה דמי וכן משמע בפי' הקונטרס שכן היה בספרו
אלל שהוא הגיה לא אמרי"י ופשיטא ליה לגמרא דאי לא אמרינן שאלה
נבעלים ושכרה וחזרה ושאלה לא הדרא שאלה לדוכתה דכיון דאינה
ראויה להתחבר עם השכירות שלפניה אפילו נעשה שכירות עצמו
נבעלים איפסיקא לה שכירות דלא הדרא לדוכתה אע"ג שלל
פסקו בעלים נאמנע אלל את"ל דאמר מביעיא ליה אם חזרה
שאלה לדוכתה דכיון דראויה להתחבר עם השכירות שלפניה אילו
נעשה שכירות עצמה נבעלים השתא נמי שלל נעשה נבעלים לא
היו הפסק והדרא לדוכתה או דלמא לא הדרא כיון שהשאלה

אינה יכולה להתחבר עם השכירות שלפניה וליחשב מכחה שאלה נבעלים
שלפניה ותרי שייכי לא אמרינן והיו הפסק ולא תחזור השאלה לדוכתה וכן צביא רביעיית ואין הרביעיית הולכת בחז"ל לכן לא קאמר ב"ה
את"ל ואם נפשוט ששליש נפשוט גם רביעיית: **ואמר"י** זו השואל שאלה ושאלה חייב וכן בשענה שמחזירה. מימה דבהגות קמ"ט (ב"ב דף
דף קד.) וס"ה אמר שמואל אין משלחין מעות בדיוקני אפילו עדים חתומים עליה ופריך אלל לשמואל מאי תקנתיה ומשני כי הא דר' אבהו כו'
דמתי מה שכותב התקבלתי והשתא בלא התקבלתי מהני אם יכול לכתוב שלא לי דאין סגרא לחלק בין כותב לאומר פאי"פ דכי היכי
דמתי דאומר מהני נמי כותב ומאי קשה ליה דקאמר ומאי תקנתיה האיצא תקנתא טובא שיכתבו לו העדים ויחתמו שפלוני אמר לך
שתשלח יוש לומר דשפוטא שמואל תקנות כפשיטא לשמואל כמו לרבי יוחנן ואיני אומר מאי תקנתיה אלל לפי שפלוני לא יכיר
מרכי אבהו ולאסקי דאפילו התקבלתי לא מהני אם מת משלח ופלוני נכסי קמי יתמי קודם שאל ליד שליח ואין תקנתא אלל בהרשאה:

חדא לנד"מ כו'. הרי כפירה והלא אין צדיקן דשאלה מהה הרי
הודאה: **ואמאי מה שטענו לא הודה לו.** אע"ג דלוקיימנא כדפור
ומודה ה"מ לר"ג מיהו מחי' לר"ב הוה רב יהודה דקתני ואמאי
ישבע הרי אין כאן הודאה במקצת: **אי שכתב לי אינו מיהו.** ואפי'
היא שכרה יש לי עלין שבעה שכן
היא דכריך לית לן דרמי בר חמא
דכעי כפירה והודאה נשומרים
כתיב כאן וכי כתיב כי הוא זהו
אלמלא הוא דכתיב ונגלול שבעה מן
המורה היא (ומאמרה האשה אמן
אמן) כדדרשין בסוטה (דף ע'י):

שאלה נבעלים. וקודם שהחזירה
חזר ושכרה מיניה ונשעת שכירות
לא היה עמו במלאכתו ונגנבה או
אבדה בימי שכירות מהו: **מי אמרי'**
שכירות לחוד קיימא. ומילתא
אחריתא היא ואע"ג דמי משך לה
מעיקרא נבעלים היא ותו לא הדר'
משך לה מייחיד ליה דנשעת שכירות
ברשותו היתה ולא מייסרלא משכיה
וקני חזרו באמירה ולעולם קנין
אחריתי הוא ושלל נבעלים היא:
או דלמא שכירות נשאלה מישך
שייכא. כל חייבי שכר דגניבה
ואבדה ישן בשאל ולא הוסיף כלום
ומחמת משיכה ראשונה צ"ל לו
והיה נבעלים הואי שטור: **שכרה**
נבעלים. וקודם שהחזירה חזר ושאלה
ממנו שלל נבעלים וממה דדרסה
ומיזי זה לא מחמת משיכה ראשונה
בל עליה דהא חייב שאלה לא שייך
בשכירות מהו מי אמרי' שאלה לעינן
אוספין בשכירות ודאי לא שייכא
חייב דמתמת קנין שלל נבעלים כל
לו או דלמא כיון דשייכא במקצת
דחייב נגיבה ואבדה שעליו יש לתלות
במשיכה ראשונה כמאן דשייכא
ככולה דמי ופטור אף באוספין:
אס"ל כיון דשייכא כו'. איני יודע
להעמידו ולא גרסי' ליה. אלל ה"ג
ואס"ל לא אמרינן כיון דשייכא
במקצת כו': **שאלה נבעלים שכרה**
שלל נבעלים וחזר ושאלה שלל
נבעלים. הדרא שאלה לדוכתה והויל'
נמר משיכה שאלה קמיתא דהויל'
נבעלים: **ב"ה** ביד בנו.
המשאל שאלה לו לשאל ביד בנו של

הגהות הגר"א
[א] ב"ה יומה שהיה
לו לא עשוי חז"מ ויבי'
לפי רש"י הוא מיותר
אלל לפי הרמב"ם דלא
קאשאי לה הדין חזי
שפיר וקדושת הגמ' משום
דמיני לטען ופערין וע"י
דא"ש: [ב] חז"מ דיה
ה"ג יבאמה כמו כו'. כ"כ
וכי' דא"ש שאל אלל
המכירה ל"ג כן ואמרי':

משאל: או ביד בנו [ביד עבדו] או ביד שנוח של שאל [ומספ' פטור.
אם מתה בדרך פלוגי בה רבה וכן מסדא בהגות קמ"ט (ב"ב דף קד.)
רב חסדא מתוך לה להאי שנוח דשאל דמתי' בשכירו ולקייטו עדר
ביתו אלל אין עדים שהוא שנוח דאי איכא עדים הוי שליח
וחייב השואל באוספין משמכרו לו רבה אומר אפילו עשאו שליח
נעדים לאו שליח הוא להחזיר ע"י באוספין דה"ק ליה איניש
מהימנא הוא אי בעית לשדורי צדיה עדר: **וכן כשעה שמחזירה.**
אם שלל השואל ביד בנו ועבדו או שנוח או ביד עבדו ושנוחו
של משאל לא יבאח מרשותו של שואל עד שתבא ליד המשאל ואם
מתה בדרך חייב אמר לו המשאל שאלה לי או שאומר לו השואל
הריני משלחה וכי' ואל' המשאל שלל ושאלה וממה פטור: **גמ'**
ביד

משום דשכירות עצמה לא נעשה נבעלים אלל משום דשייכא בשאלה
וכן צביא רביעיית ואין הרביעיית הולכת בחז"ל לכן לא קאמר ב"ה
את"ל ואם נפשוט ששליש נפשוט גם רביעיית: **ואמר"י** זו השואל שאלה ושאלה חייב וכן בשענה שמחזירה. מימה דבהגות קמ"ט (ב"ב דף
דף קד.) וס"ה אמר שמואל אין משלחין מעות בדיוקני אפילו עדים חתומים עליה ופריך אלל לשמואל מאי תקנתיה ומשני כי הא דר' אבהו כו'
דמתי מה שכותב התקבלתי והשתא בלא התקבלתי מהני אם יכול לכתוב שלא לי דאין סגרא לחלק בין כותב לאומר פאי"פ דכי היכי
דמתי דאומר מהני נמי כותב ומאי קשה ליה דקאמר ומאי תקנתיה האיצא תקנתא טובא שיכתבו לו העדים ויחתמו שפלוני אמר לך
שתשלח יוש לומר דשפוטא שמואל תקנות כפשיטא לשמואל כמו לרבי יוחנן ואיני אומר מאי תקנתיה אלל לפי שפלוני לא יכיר
מרכי אבהו ולאסקי דאפילו התקבלתי לא מהני אם מת משלח ופלוני נכסי קמי יתמי קודם שאל ליד שליח ואין תקנתא אלל בהרשאה:

אמר